

Elutazott az Ukrán Állami Táncegyüttes

Hétfőn reggel kilenckor már üres volt a Royal szálló hallja: elutazott Szegedről az Ukrán Állami Táncegyüttes. Vasárnap este másodszor léptek a szabadtéri játékok közönsége elé, s a nagy sikerű előadás után Papp Gyula, a fesztivál intéző bizottságának elnöke és Horváth Mihály, a szabadtéri játékok igazgatóhelyettese köszöntö meg vendégzereplésüket, búcsúztak el az együttestől. Az ukrán táncművészek ma, kedden este a győri vízi színpadon folytatják magyarországi turnéjukat, s onnan a Margitszigetre utaznak.

Próbálják a János vitézt

Már július utolsó napjaiban próbált a téren a János vitéz statisztagárdája, aztán a Tömörkény gimnázium udvarán folytatták, s tegnapról ismét a dóm előtti színpadot szállták meg, immáron teljes stábbal. Itt vannak a főszereplők is. A péntek esti bemutatóig sűrített ütemben tartó próbák egyikéről készült felvételünk, amelyről a néző képet kaphat az előadás látványáról is

Hol van tündérország?

Horváth Zoltán, a rendező

A margitszigeti színpadon rendezte két esztendeje a János vitézt, amikor a szegedi dóm előtt is bemutatkozott a Csinom Palkóval. János vitézt tavaly felújították a színpadon, most viszont, második szegedi szabadtéri rendezéséhez csupán a tapasztalatokat hasznosítja. Horváth Zoltán, a szegedi színház operarendezője valami újat, de legalábbis mást szeretne adni a pénteki János vitéz-premierén.

— Nem lesz könnyű dolgunk — állítja határozottan. — A János vitéz rendkívül népszerű darab, közönségsikere a Csárdáskirálynővel vetekszik, s ha hozzávesszük a dramaturgiai furcsaságait, a színré állítás minden esetben új és új feladatokat jelent. Egyszerűen nem lehet hagyni csupán a népszerűsége, mondván, úgyis elmegy; mindig ki kell találni valamit. Közlebről pedig a nehézséget az okozza, hogy a három felvonás egymástól eltérő jellegű. Az elsőben a népszínmű jelleg, a másodikban az operettszerűség dominál, míg a harmadik felvonásban a mesejáték. Félreértés ne essék, koránt sincs arról szó, hogy a három felvonás három műfaj, hanem a jellegük ilyen, a különbségeket szerettem volna érzékelteni. Ezek után világos, hogy a rendezésnek el kell döntenie, a három jellegből melyiket vállalja az előadás, milyen legyen a stílusa — mert az csak egységes lehet. Mi a népmese hangulatának, stílárís és érzelmevilágának megteremtése mellett döntöttünk, ez határozta meg Sándor Lajos díszleteit, Márk Tivadar jelmezeit is.

Miként jelentkezik ez a rendezői szemlélet az előadásban?

— Mint említettem, a díszletek és a jelmezek önmagukban is elárulják számunkat. Sándor Lajos díszletei ennek a népmesevilágnak képzőművészetiünkben fellelhető, grafikus, síkban ábrázolt elemeit komponálta a színpadra. Azon túl, hogy az előadás képi látványában dekorativitásra törekszünk természetesen, a második felvonás francia udvari jelenetében el akarjuk kerülni azt a fajta tejszínhabs stílt, puhaságot, mely éppen az operettszerűség egyik jellemzője a színpadokon. A harmadik felvonás tündérországában pedig a tündérek virágok jelmezeiben jelennek meg, ezzel is érzékelteni akarjuk a népmese jellegét, hiszen a folklórban közismert a virágok szerepe, haszná-

lata. Nálunk a virág az élet újjászületését is jelentheti. Jancsi és Juliska hazatérése tündérországból, szándékaink szerint, körülbelül azt mondaná: két embernek, akik szeretik egymást, ott van a tündérország, ahol otthon vannak, ahol saját életüket élhetik, ahol saját életüket kell vállalniuk és vállalják.

Horváth Zoltán az elmúlt hetekben több szabadtéri előadást látott Olaszországban, a római Caracalla thermában, a Firenze melletti Fiesolében, s az a véleménye, nem kell szerénykednünk. Minden szabadtéri környezetnek sajátos hangulata, légköre, varázsa van, s Szegedre visszatérve, a térre kísértélve, ugyanez a kellemes érzés kerítette hatalmába. Örül annak is, hogy ezúttal több szegedi színésszel dolgozhat együtt — a margitszigeti János vitézből csak Gobbi Hilda ugyanaz, Iluska mostohája, a boszorka.

Nikolényi István

Nyilasy-képek a Sajtóházban

Nyilasy Sándor festőművész születésének századik évfordulója tiszteletére emlékkiállítás nyílik ma, kedden este 7 órakor a Sajtóház művészklubjában. A tápéi népet és a tápéi emberek festőjének képeiből rendezett tárlatot Szeles Zoltán művészettörténész nyitja meg. A festő huszonhat — jórészt magántulajdonban levő — alkotása egy hónapig tekinthető meg. A megnyitót után a külföldi magyartanítás problémáiról dr. Nagy Károly tanár (USA) tart előadást. Az előadóval Halász Miklós újságíró beszélget.

A kiállítás és tanulságai

Vasárnap este zárta kapuit az Alföldi Élelmiszer-gazdaság '73 Kiállítása, ami az idén 17 napig fogadta a látogatókat, tanúságát adva annak, hogy e táj élelmiszer-gazdasága milyen nagy utat járt meg az elmúlt évtizedekben. Szeged kedvező az ilyen jellegű bemutatók, tapasztalatcsere színhelyéül, annál inkább, mert évszázados hagyományai vannak a kiállításnak, vásárnak, nyári idényben százazrek seregnek ország-világból ide, a Tisza-partra, s az sem közömbös, hogy szerves egységet alkotnak a mezőgazdasági üzemek és a feldolgozó ipar. A közelmúlt éveiben megrendezett különböző szakmai, tájjellegű kiállítások egyértelműen sikeresek voltak, bár szélesebb alapokat, átfogóbb koncepciót nem teremtettek. Szükségesszerűvé vált, hogy a szétszabdalt, különböző helyeken és időpontokban megrendezett kiállításoknak a jó hagyományait, sikerét, eredményét felhasználva, a felhalmozódott tapasztalatokat szinkronba hozva az adottságokkal, a kiállítást új alapokra helyezzék és új szellemben rendezzék meg. Az idei seregszemle ennek alapján szerveződött. És jól. Am vétenénk e rendezvények ellen, s ártanánk Szeged jóhírének, ha a fontosabb tapasztalatokat, javítanivalókat elhallgatnánk.

Napjainkban csaknem valamennyi megyében divatoznak a különböző kiállítások, vásárok, elég csak utalni arra, hogy augusztus 10-től 20-ig éppen a szomszédban, Békéscsabán rendeznek mezőgazdasági és ipari kiállítást és vásárt, igen nagy ambícióval. Már is nagy érdeklődés előzi meg. Ezekből következik, hogy Szegeden igen magas színvonalú, jó koncepciójú, átgondolt rendezvénynek van csak helye és jövője. Szervesen szükség van a kiállítás egységére, vagyis a szórakoztatásra, látványosságra, a szemet és szívet gyönyörködtető virág- és ösztibarack-kiállításra ugyanúgy, mint a termelés dokumentálására, a komoly szakmai élmények nyújtására, a „szellemi tőkepiacra”, és igen aktív — a mostaninál sokkal nagyobb — részvételre. Itt a Dél-Alföld centrumában, nem elég az elvitathatatlan jog és lehetőség, a speciális termelési körzet nyújtotta előnyök, maga a rendezvény, főleg ha hat megye érdekelt a kiállítás között, a legfőbb bizonyíték.

Az idei siker nem egyértelmű. A látogatottság igen gyenge volt. Tizenöt ezer négyzetméter nem nagy terület, ám ha a szervezésre több időt szentelnek, átgondoltabb mozgósítják a gazdaságokat, akkor sokkal fényesebb, egységesebb színvonalú kiállítást produkálhatott volna a hat megye. Bántóan nagyok voltak a különbségek egy-egy pavilon, vagy épületben bemutatott termékek között, maradéktalanul csak a HÓDGÉP szereplése, s a főpavilon dícsérhető, ahol is a Békés-

Csongrád megyei Állami Gazdaságok, a szentesi kutatóintézet, a szegedi Gabona-termesztési Kutató Intézet, a konzervgyár, a paprikafeldolgozó vállalat és a Bács megyei gazdaságok mutatták be többek között termékeiket. Ezekről — a kiállításon tett látogatás alkalmával — elismerően nyilatkozott Győri Imre, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, és sikeresnek ítélte meg a rendezvényt, hasznos élelmiszer-gazdasági tapasztalatcsere nék, bár szava tette a látogatottság hiányát is.

A kiállítás slágerének a hosszú, fedett pavilon bejáratánál levő ipari televíziós képernyő bizonyult, amit a „Viharsarki Állami Gazdaságok” mutattak be. A minivizorral felszerelt műszerfal a takarmányszárító üzem vezérlőpultja, amiből összesen hat berendezés üzemel az országban. A Vizesfási Állami Gazdaság készítette — a miniszterium nagydíját ez a gazdaság kapta — egy ilyen televíziós rendszerrel felszerelt takarmányszárító másfél millió forinttal kevesebbe kerül, mintha hagyományos módszerrel építenék fel.

Olyan kiállítást szervezni, amely mindenkinek kielégíti az igényt, nem lehet. Az idei siker mindenképpen olyan vonásokkal is szolgál, amiket a jövőben, éppen egy alföldi jellegű élelmiszer-gazdasági bemutató érdekében, nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Tehát éppen olyan fontos feladata a megye, s más megyék eredményeit reprezentálni, az élelmiszer-gazdaság fejlődését bemutatni, mint mondjuk a szegedi termelőszövetkezeteket. Sajnos, az utóbbiak sem jeleskedtek — a Felszabadulás Tsz kivételével — az idei seregszemlén.

A szabadtéri játékokra érkező látogatók körében nem propagálták a kiállítást, lemondtak arról a lehetőségről, hogy a csoportosan, külön vonatokon, buszokon érkezőket meghívják, invitálják a Marx térre.

Kétségtelen, az utóbbi esztendő számtalan rendezvénye, vására elkényeztette a közönséget. Szegeden is így igaz. Gazdag, színpompás kiállítások sorozatára emlékeztünk vissza az elmúlt két és fél évtizedben. Éppen ezért a mércét állandóan emelni kell. Sorolni lehetne a tanácsokat; a termelőszövetkezetek melléktévékenységeit jobban bemutató üzemágak bemutatása, a termékek árusítása, ésszerűbb propaganda, élelmiszer-gazdaságok nagyobb aktivitása stb. Am a tanulságok megállapítására vannak hivatottak. Az idei siker csak arra elégszerű, hogy alapját jelentheti a jövőbeni alföldi élelmiszer-gazdasági kiállításoknak, bemutatóknak. Meghatározhatja a profilját. Nekünk szegedieknek egyik büszkeségünk kell, hogy legyen. Lehet is!

Sz. Lukács Imre

Szegedi fotószalon

Átadták a díjakat

Vasárnap délelőtt a Bartók Béla Művelődési Központban megnyílt a Fotóklubok 9. szegedi szalonja. Az amatőr fotográfusok országos bemutatóján 18 klubba tömörült 124 alkotó 198 képe látható. A kiállítást dr. Lajos Sándor fotóművész nyitotta meg. A szalon díját Radnóti Tamás, a fesztivál intéző bizottságának titkára adta át. Szeged megyei Város Tanácsának vándordíját a bajai Duna-fotóklub, a Magyar Fotóművészek Szövetségének díját a Budapesti Fotóklub, a FORTE tiszteletdíját a szegedi fotóklub nyerte. A népművelési intézet egyéni díjain a szegedi Hernádi Oszkár, a győri Belovics Károly és a miskolci Juhász Miklós osztozott. A szegedi városi tanács különdíját a miskolci Mihálec Lajos, a Bartók Béla Művelődési Központ díját a budapesti Alapfy László, míg a szegedi fotóklub díját a szintén budapesti Kovács Tamás nyerte.

A fotográfusoknak olyan ez az évenkénti szegedi szalon, mint a képzőművészeknek a Szegedi Nyári Tárlat. Céljai, szándékai is hasonlóak: felfedezni az országban dolgozó amatőr fotósok munkásságát, a művek találkozásait a közönséggel, összehasonlításra, és önértékelésre ad alkalmat és tanulságok levonására készíti. Az idei bemutató nem rejt szenzációkat, nagy csínadrattákat kiváltó felfedezéseket, de gyenge, színvonalatlan művek sincsenek a párvánokon.

Megfigyelhető, hogy az épület- és architektúrafelvételek a különleges, szokatlan egyéni nézőpontokat keresik. Olyan művek születnek ebben a műfajban, melyekkel az ábrázolt épületek-részletek túl a fotós önmaga művészi szándékait is kifejezésre tudta juttatni. Egyre érzékenyebben reagálnak az ipari objektumok szerkezetességeire, rendjére, a bennük rejlő esztétikai értékekre. Még mindig jó néhány felvétel örökíti meg nosztalgiaiakat ébresztve a lefutó tanyai-paraszti világ részleteit, és néprajzi érdekességeket.

A portrék között érdekes kettősség figyelhető meg. Az egyik gyűjtőmedencébe a „Lányfej”-ekkel, „Portré”-kkal, „Profil”-lal stb. jelölt képek tartoznak, melyek egyre inkább sorsokat, jellemeket, hangulatokat, életeleket szándékoznak kifejezni. Szimpátiuk számukra ismerős művészekről fényképet készíteni. Ezért sorakoznak

szinte egymás mellett Kovács Margit keramikus, Fellegi Gyula grafikus, Barcsay Jenő festő vagy éppen Bretus Mária balett-táncos portréi. Ugyanez a teljességre törekvő szándék szülte a mostani kiállításon jelentős számmal szereplő képsorokat. Közülük kiemelkedik Dudás György Anna Margit festőművésznőről, Z. Szabó László Rhoda Scottról készült képsora, valamint Német Aladár Amerika!... Amerika! és Kolláth Mária Ibéria-képsora.

Visszavonulóban a fotográfika. Néhány éve még fekete-fehér fotográfikkal voltak telítve a kiállítások, a mostani tárlaton alig akad néhány. Közülük kiemelkedik Korcsog Andrásné Téli sáta és Alapfy László Ügető című képe. A néhány aktfotó közül említést érdemel különleges kompozíciójaért és jelképes erejéért Hernádi Oszkár Korall című fotója.

Tartalmi változatosság a kiállítás egyik jellemzője. A fotók változatos sorában az épület- és architektúraábrázolásoktól, az ötlet- és tárgyfotókon, az életképeken és protestfotókon az aktképekig, sportfotóig széles a tartalmi skála. De hasonlóan változatosak a technikai megoldások is. Itt a skála a lágy és finom tónusoktól a kontrasztos és grafikus megoldásokig terjed, de utat tör magának — egyelőre a kísérletek tisztessé szintjén — a teleobjektív és a színes technika is.

T.E.